

Ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer Leadership Development for Geriatric Care Managers

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 61NA01

Revision: 6.1

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom vård 2020-02-26

Gäller från: HT 2020

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap (G1N), Socialt arbete (G1N)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Kursens förkunskapskrav är grundläggande behörighet samt godkänt betyg i följande gymnasiekurser: Svenska B.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursens syfte är att studenten tillägnar sig kunskaper och färdigheter för arbete som chef och ledare med inriktning mot äldreomsorg. Kursen är indelad i fyra teman:

Tema 1; Äldreomsorgens organisering, ledarskap och medarbetarskap, 7,5 hp

Inom tema 1 studeras och bearbetas teorier kring ledarskap relaterat till äldreomsorgens organisation och ur ett medarbetarperspektiv. Ledarstilar diskuteras och reflekteras utifrån normer, attityder, värderingar och ett jämställdhetsperspektiv.

Tema 2; Etik, kommunikation och nationell värdegrund för äldreomsorgen, 7,5 hp

Inom tema 2 belyses och bearbetas begrepp och teorier inom etik i relation till äldreomsorgen. Innehållet i äldreomsorgens nationella värdegrund studeras och reflekteras över utifrån ett lednings- och hållbarhetsperspektiv. Kommunikationens betydelse diskuteras och reflekteras.

Tema 3; Lagstiftning och styrdokument som ledningsstöd inom äldreomsorg, 7,5 hp

Inom tema 3 studeras, ur ett ledningsperspektiv, lagstiftning och styrdokument vilka reglerar äldreomsorgens verksamheter. Ledningssystem och kvalitetsregister studeras utifrån äldreomsorgens verksamheter. Digitaliseringens möjligheter och utmaningar inom äldreomsorgens verksamheter studeras utifrån hållbarhetsperspektiv.

Tema 4; Förbättringskunskap, verksamhetsutveckling och digitalisering inom äldreomsorg, 7,5 hp

Inom tema 4 behandlas förbättringskunskap och verksamhetsutveckling utifrån ett ledarskapsperspektiv. Metoder och modeller för förbättringsarbete studeras och konkretiseras. Digitaliseringens möjligheter och utmaningar behandlas i relation till verksamhetsutveckling och utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för äldreomsorgens organisation,

1.2 redogöra olika ledarskapsteorier,

1.3 redogöra för vad hälsofrämjande ledarskap och medarbetarskap innebär inom verksamhetsområdet äldreomsorg,

1.4 redogöra för äldreomsorgens nationella värdegrund och dess bakgrund,

1.5 beskriva reflektionens och kommunikationens betydelse i mötet med äldre personer och närstående,

1.6 redogöra för teorier och modeller kring etik applicerade inom äldreomsorgen,

- 1.7 beskriva kvalitetssystem samt relevanta kvalitetsregister för äldreomsorg,
- 1.8 redogöra för lagstiftning och övriga nationella styrdokument som berör äldreomsorgen,
- 1.9 redogöra för förändringsprocesser och metoder för att följa upp och utvärdera verksamheter,
- 1.10 redogöra för grundläggande kunskaper om digitalisering inom äldreomsorgens verksamheter,
- 1.11 på en grundläggande nivå redogöra för innebörden av begreppet vetenskap.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 reflektera över olika ledarstilar och hur de påverkar äldreomsorgens verksamheter,
- 2.2 beskriva hur äldreomsorgens nationella värdegrund kan implementeras inom äldreomsorg,
- 2.3 tillämpa ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete,
- 2.4 planera, genomföra, följa upp och utvärdera ett förbättringsarbete inom äldreomsorg,
- 2.5 skriva och bearbeta en text, där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses, enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik,
- 2.6 visa förmåga att söka och kritiskt granska vetenskapliga artiklar.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 kritiskt granska och värdera sitt förhållningssätt som ledare för medarbetare inom äldreomsorgsverksamheter,
- 3.2 med utgångspunkt i möten och kommunikation med äldre personer och deras närstående reflektera över det egna förhållningssättet som ledare,
- 3.3 värdera ledarskapets betydelse för implementering av äldreomsorgens nationella värdegrund i äldreomsorgens verksamheter,
- 3.4 kritiskt granska och värdera hur lagstiftning och styrdokument kan påverka ledarskap inom äldreomsorgens verksamheter,
- 3.5 kritiskt granska och värdera hur systematiskt kvalitetsarbete kan påverka ledarskap inom äldreomsorgen,
- 3.6 kritiskt granska och värdera digitaliseringens möjligheter och utmaningar inom äldreomsorgen,
- 3.7 värdera och kritiskt granska litteratur och forskning inom äldreomsorgens verksamhetsområde.

Undervisningsformer

Utbildningen sker via webbaserad undervisning. Arbetsformen förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten persondator med webbkamera och hörlurar. Studierna baseras på självständiga studier samt möjlighet till fysiska kursträffar förlagda till Högskolan i Borås. Kommunikation med lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter kan genomföras i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkänedom.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Tema 1

Tema 1 Examinationsuppgift: Deltagande i webbaserat diskussionsforum

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.11, 2.5, 3.1

Högskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 1 Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.5, 2.6, 3.1

Högskolepoäng: 4,0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Tema 1 Examinationsuppgift: Seminarium/workshop

Lärandemål: 2.1, 3.1

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 2

Tema 2 Examinationsuppgift: Deltagande i webbaserat diskussionsforum

Lärandemål: 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 2.5, 2.6

Högskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 2 Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift

Lärandemål: 1.4, 1.5, 2.2, 2.5, 2.6, 3.3, 3.7

Högskolepoäng: 4,0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Tema 2 Examinationsuppgift: Seminarium/workshop

Lärandemål: 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 3

Tema 3 Examinationsuppgift: Deltagande i webbaserat diskussionsforum

Lärandemål: 1.8, 1.9, 1.11, 2.5, 2.6, 3.4, 3.7

Högskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 3 Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift

Lärandemål: 1.7, 1.8, 1.9, 1.11, 2.5, 2.6

Högskolepoäng: 4,0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Tema 3

Examinationsuppgift: Seminarium/workshop

Lärandemål: 1.9, 3.4

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 4

Tema 4 Examinationsuppgift: Deltagande i webbaserat diskussionsforum

Lärandemål: 1.10, 1.11, 2.5, 3.5, 3.6

Högskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Tema 4 Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift

Lärandemål: 1.7, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.5, 3.7

Högskolepoäng: 4,0

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl godkänt

Tema 4 Examinationsuppgift: Seminarium

Lärandemål: 3.5, 3.6

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

För betyget Godkänt på hel kurs krävs minst godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl godkänt krävs dessutom Väl godkänt på Individuell skriftlig uppgift i minst tre av de fyra temana.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första tentamenstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma. Merparten av kurslitteraturens rapporter, artiklar och offentliga tryck finns tillgängliga via webben. Ytterligare litteratur och undervisningsmaterial kan tillkomma och tillhandahålls via lärplattformen alternativt väljs i samråd med kursansvarig/examinator.

Tema 1: Äldreomsorgens organisation, ledarskap och medarbetarskap

Alvesson, M. & Cizinsky, S. (2018). *Organisation och ledning i sjukvård - En reflekterande ansats*. Lund: Studentlitteratur 302 s.

Arbets- och miljömedicin och Göteborgs stad, (2008). *Ett arbetsmaterial för att stödja ett hälsofrämjande ledarskap och medarbetarskap*. [Återfinns elektroniskt]

Backman, J. (2016). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur. 223 s.

Bengtsson, H. (2012). *Offentlig förvaltning Att arbeta i demokratins tjänst*. Malmö: Gleerups förlag. 200 s.

Dellve, L. & Wolmesjö, M. (red.) (2016). *Ledarskap i äldreomsorgen: Att leda integrerat värdeskapande i en röra av värden och förutsättningar*. Högskolan i Borås: Vetenskap för profession 35:2016. 138 s.

Dellve, L., Wramsten Wilmar, M., Jacobsson, C. & Ahlberg jr, G. (2014). *Ledarskap i vården: Att möta media och undvika personfokuserade drev*. Högskolan i Borås: Vetenskap för profession 28:2014. [Återfinns elektroniskt]

Döös, M. & Waldenström, K. (red.) (2008). *Chefskapets former och resultat. Två kunskapsöversikter om arbetsplatsens ledarskap*. Vinnova rapport 15. Stockholm: Fritzes.

Lundin, K. & Sandström, B. (2015). *Ledarskap inom vård & omsorg*. Lund: Studentlitteratur. 240 s.

Tema 2: Etik, kommunikation och nationell värdegrund för äldreomsorgen

Alsterdal, L. (Red.) (2011). *Omtankar. Praktisk kunskap i äldreomsorg*. Huddinge: Södertörns skola. 233 s. [Återfinns elektroniskt]

Backman, J. (2016). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur. 223 s.

Harnett, T. (2010). *The trivial matters: everyday power in Swedish elder care*. Avh. (sammanfattning) Jönköping: Högskolan i Jönköping, 2010. [Återfinns elektroniskt]

Jönsson, B. (2011). *När horisonten flyttar sig: att bli gammal i en ny tid*. Stockholm: Brombergs Förlag. 154 s.

Lundin, K. & Sandström, B. (2015). *Ledarskap inom vård & omsorg*. Lund: Studentlitteratur. 240 s.

Socialstyrelsen. (2012). *Äldreomsorgens nationella värdegrund. Ett vägledningsmaterial*. 182 s. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen. (2015). *Kunskapsguiden - Evidensbaserad praktik*. Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Tema 3: Lagstiftning och styrdokument som ledningsstöd inom äldreomsorg

Arbetsmiljöverket. (2001). *Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1)*. [Återfinns elektroniskt]

Arbetsmiljöverket. (2015). *Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) föreskrifter*. [Återfinns elektroniskt]

Boström, A-M., Nordström, G. & Wilde-Larsson, B. (2017). *Kvalitetsarbete för bättre och säkrare vård*. Lund: Studentlitteratur. 287 s.

Lundin, K. & Sandström, B. (2015). *Ledarskap inom vård & omsorg*. Lund: Studentlitteratur. 240 s.

Martin, L. (2018). *Informatik i vården – Hälsoinformatik för sjuksköterskor*. Lund: Studentlitteratur. 294 s.

SFS 2001:453. (2001). *Socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialdepartementet [Återfinns elektroniskt]

SFS 2017:30. (2017). *Hälso- och sjukvårdslagen*. Stockholm: Socialdepartementet [Återfinns elektroniskt]

SFS 2017:612. (2017). *Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård*. Stockholm: Socialdepartementet [Återfinns elektroniskt]

Tema 4: Förbättringskunskap, verksamhetsutveckling och digitalisering inom äldreomsorg, 7,5 hp

Boström, A-M., Nordström, G. & Wilde-Larsson, B. (2017). *Kvalitetsarbete för bättre och säkrare vård*. Lund: Studentlitteratur. 287 s.

Bångsbo, A. (2018). *Collaborative challenges in integrated care- Untangling the preconditions for collaboration and frail older people's participation*. Avh. Sahlgrenska Akademin, Göteborgs universitet. [Återfinns elektroniskt]

Martin, L. (2018). *Informatik i vården – Hälsoinformatik för sjuksköterskor*. Lund: Studentlitteratur. 294 s.

Meagher, G. & Szebehely, M. (red.) (2013). *Marketisation in Nordic eldercare: a research report on legislation, oversight, extent and consequences*. Department of Social Work, Stockholm Studies in Social Work 30. 289 s. [Återfinns elektroniskt]

SOSFS 2011:9 (2012). *Handbok för tillämpningen för föreskrifter och allmänna råd. Om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*, artikelnummer 2012-6-53. Stockholm: Socialstyrelsen.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Kursen är en fristående kurs.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.